

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 5300/1917 Bis.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza ortodoxă română a Transilvaniei.

Ziua de 4/17 August este ziua de bucurie și de mare însemnătate pentru toate popoarele din extinsa noastră monarhie.

În această zi a văzut Preagloriosul Împăratul și Regele nostru apostolic Carol IV lumina zilei, — este deci ziua nașterii Maiestății Sale, preabunului nostru Monarh.

Din prilejul aniversării acestei zile invităm clerul și poporul nostru a o serba cu cuvenita solemnitate.

În special invităm On. preoțime a aduce de cu bun timp la cunoștința credincioșilor noștri această fericită întâmplare, și în ziua amintită, adică Vineri 4/17 August a. c., a celebra serviciu divin împreună cu Doxologia cea mare și rugăciunea de mulțumită și cerere la tronul cel ceresc pentru îndelunga și fericita viață a Maiestății Sale, spre binele și fericirea popoarelor de sub gloriosul său sceptru, la care act sărbătoresc festiv va fi invitată în mod oficial reprezentanța politică din loc.

Circularul acesta se trimite fiecărui oficiu parohial și protopresbiteral spre știre și împlinire cu acurateță.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 27 Iulie 1917.

Consistorul arhidiecezan.

În interesul viitorului.

(ș) Un învățător maghiar, subofițer, aflător în campanie, își publică experiențele dobândite cu prilejul citirii corespondenței purtate de ostașii săi.

Ca bărbat de școală și comandant al unui detașament, învățătorul maghiar avea adică însărcinarea să cenzureze toate scrisorile, câte se trimiteau cu poșta din tabără.

Experiențele sale, publicate într-o revistă pedagogică din capitala țării, formează un prețios document, asupra căruia nu va fi de prisos să insistăm câte odată, cu deosebire în împrejurări ca cele de astăzi.

Scrisul de epistole, zice pomenitul dascăl, este pentru soldați o plăcere pătimasă. Aproape întreg timpul liber îl cheltuiesc scriind cărți poștale de campanie. Cu ortografia însă, — autorul are în vedere soldații săi fără deosebire de naționalitate, — cei mai mulți dintr'înșii sunt rău îndușmăniți. Unul, de pildă, scrie câte două, trei și chiar patru vorbe într'un singur cuvânt; altul rupe cuvintele fără trebuință și fără chibzueală; și iarăși altul începe fiecare vorbă, din cap până'n sfârșit, cu literă mare. Semne de repaos, virgule și puncte, între cuvinte

și propoziții, nu există la neobosiții noștri viteji...

Din exemplele adunate de învățătorul subofițer se învederează în adevăr, că soldatul de rând (chiar și militarul de naționalitate maghiară), deși a cercetat școala primară cinci și șase ani, totuși comite greșeli de limbă dintre cele mai curioase. De aici urmează, după orice judecată sănătoasă, că toți copiii trebuie obligați să termine cel puțin șase clase primare, și că în ultimele clase să facă deprinderi mai multe în felul de a întocmi o epistolă. «Școlarii, — continuă observațiile pedagogului de pe câmpul de luptă, — școlarii, a căror limbă maternă nu este ungurească, au să fie instruiți să scrie și să citească în limba mamei lor». Maghiarizarea se poate face numai acolo, unde copiii știu ungurește, va să zică la marginile de atingere cu populațiunea curat maghiară; iar în ținuturile locuite de nemaghiari este de ajuns, dacă școlarii învață limba ungurească în cadrul celorlalte obiecte de învățământ. Căci, — termină autorul, — trebuie să se facă deosebire între a maghiariza, și între a învăța în școală studiul limbii maghiare.

Iată mersul gândirilor în mintea luminată a pedagogului, care voește să creeze o legătură mai naturală și mai prietenoasă, când e vorba de școală și de părinți.

Multe rele și necazuri ne-au copleșit în vremea celor trei ani de război universal. Dacă totuși pe câmpul sângeros al luptelor se găsesc capete, care pot să adâncească unele chestiuni importante de felul acesta, și să emită păreri lămuritoare și de folos, — va trebui să mărturisim, că uriașa frământare a popoarelor își vedește și unele părți luminoase și rodnice, alăturarea mormintelor celor stânși în floarea vieții.

Trist, peste măsură, ar fi când roadele așteptate nu ni le-ar aduce pacea, care în sfârșit trebuie să sosească, poate mai curând decât gândim.

Dar și până atunci voința oamenilor și a popoarelor are să se îndrepteze într'acolo, ca din crunta învălmășală să ieșim cu mai puține motive, care provoacă nemulțumire și dușmănie între om și om.

Când ar scădea măcar o particică din deșertăciunea omenească, și când s'ar reduce o bună parte din mândria națională netolerantă, s'ar prăbuși zidul despărțitor, la a cărui clădire s'a lucrat și se mai lucrează, cu știre și fără știre, atât de-o parte, cât și de alta...

Ar fi oare cu putință, ca armonia între maghiari și nemaghiari, după învățămintele cuprinse în întâmplările războiului, să nu pornească pe calea înfăptuirii depline?...

Aceasta să o creadă cei ce văd toate în negru. Noi, totuși, par'că n'o putem crede.

Statul ca formă de viață.

După Rudolf Kjellén, prof. un. în Uppsala (Svedia). (Urmare).

Mobilitatea poporului e totodată o nestatornicie ușoară. Și dacă statul poate privi impasibil, cum părăsesc țara cetățeni singuratici, lucrul e de explicat în urma faptului, că statul e obicinuit să se despartă de indivizi. În fiecare an vede, cum 15, 20 sau 30 din câte o mie, conform stării mortalității, se duc pentru totdeauna. Dar totodată vede, dacă toate merg așa cum trebuie să meargă, că tot atâția, ba chiar mai mulți, se ivesc pe calea nașterii naturale. E deci un schimb permanent, care în sine luat rămâne indiferent pentru stat. Și numai atunci, când factorii sunt scoși din starea lor normală, fie prin o prea mare mortalitate, ori prin un număr prea mic de nașteri, i se deșteaptă atențiunea asupra stării lucrului.

Aici ne lovim apoi de o mare și însemnată observație. Dacă statul e una cu poporul său, atunci nu e una numai cu indivizii, cari într'un moment dat îi umplu teritoriul și dau mână de ajutor la operele sale. Terenul compus din materie omenească, pe care se află, e neconținut expus alunecării. Statul e una cu toate generațiunile, atât cu cele vii, cât și cu cele ce se vor naște și cu cele moarte, întocmai ca și pomul cu frunzele din toți anii. Aceasta e prima urmare a concepției organice a punctului acestuia de vedere.

Actualii locuitori ai Svediei (sau ai oricărui stat) nu formează poporul, ci numai generația, deocamdată din urmă, a poporului svedian. Poporul se estinde asupra tuturor vremilor, semănând cu râul, care rămâne totdeauna același, cu toatăcă particulele apei se schimbă mereu. Încă Aristotel a presupus lucrul acesta, și s'a folosit de această asemănare, deși n'a ajuns să-și valorizeze ideea în doctrina sa de stat. Ideea a fost mai târziu în diferite moduri amănată, până ce vedem în Rousseau pe reprezentantul istoric al părerii mecanice contrare, cu toate concluziile politice și juridice. Ea aparținea concepției de stat a politiceii de cabinet și rodul ei cel mai radical a fost împărțirea Poloniei, ceea ce era și o împărțire a poporului: dacă poporul e o unire mecanică, întâmplătoare, de oameni, desființarea lui nu poate pricinui prea mare îngrijorare!

În contra unei doctrine cu astfel de consecvențe, natural, că a trebuit să se reageze. Dar nu voim să perdem vremea aici cu critica. E numai de amintit încă, cumcă deja înainte cu o sută de ani a stabilit Adam Müller punctul de vedere organic cu următoarea definițiune: «Poporul e sublima comunitate a unui șir întreg de generațiuni trecute, acum viețuitoare, ori viitoare, ținute laolaltă prin o legătură mare intimă, pe moarte și pe viață». Sub acelaș punct de vedere devine statul: «Alianța dintre generațiile premergătoare și cele ur-

mătoare...» Școala istorică de drept a contribuit apoi, deși nu în mod consecvent, la rotunjirea acestui punct de vedere, care aparține acum ideii conducătoare fundamentale a concepției germane despre stat.

Chiar și din consecvențele politice arătate ale acestei păreri rezultă, că ea întâmpină rezistență în opinia zilelor noastre. Nu se potrivește cu felul simplu, cum vrea democrația să rezolveze problema voinței poporului, văzând ea în voința momentană a cetățenilor de stat, întruniți într'un moment dat, o astfel de voință, care trebuie identificată cu însăși voința statului. Concepția noastră organică motivează instituțiuni pentru apărarea minorității și a generațiilor viitoare, cari pentru democratismul înaintat sunt nu numai indiferente, dar chiar uricioase. Celce vrea însă să-și țină gânda liberă de astfel de considerații practice, trebuie să vadă ca fapt clar, că temelile de popor ale statului se schimbă neîntreput, pe când statul există mereu. Statul a existat și atunci, când generația de acum a ajuns sub legea sa, și va exista și atunci, când ea trece din viață. Ideea aceasta are o importanță decizătoare pentru ființa de popor a statului. Ii dă îndemn nou la continuitate, pe lângă continuitatea teritorială, la tot cazul cu deosebirea, că schimbarea externă, în urma mai marelui schimbări a populațiunii, se face cu mult mai grabnic. Și vom vedea în curând, că și deosebirea graduală poate să devină mai mică decum se părea la început.

Chiar și numai faptul nud, că o generațiune după alta trăește în bine și în rău sub scutul aceluiaș stat, nu poate să nu acorde elementului omenească o anumită apartinență, fie că la început s'a arătat o uniformitate mai mare ori mai mică. Când zilnic ne aflăm pe acelaș vapor, sub acelaș comandant, în aceeași primejdie, — o unire strânsă e nu numai naturală, ci și necesară.

Dintre toate, — două din terețele de activitate ale statului contribuie la unirea și înfrățirea membrilor săi omenești: ordinea de drept și cea judecătorească în vreme de pace, apoi răspunderea solidară în vreme de război. Fără a năzui în mod special spre aceasta, statul trebuie să provoace o anumită unitate internă în sânul poporului, a cărui legătură externă e, în sens specific — statul. Prin aceea, că leagă de sine pe cetățenii de stat, îi leagă între olaltă.

Eu numesc solidaritatea aceasta *loialitate*, în sensul tehnic al cuvântului. Înțeleg sub aceasta legătura unei comunități de drept și de datorință, care unește pe toți cetățenii unui stat în unul și acelaș sentiment de responsabilitate, abstrăgând dela tot ce ar putea să-i mai unească, ori să-i desbina, și abstrăgând și dela orice formă specială de stat, fie ea monarhie, ori democrație.

Loialitatea e fără îndoială forța principală a istoriei. După ființa sa e

dinamică, adică poate să varieze după nenumărate gradații, și anume, în cursul vremilor chiar și în același stat. Și aici are puterea de stat totdeauna o grea misiune de împlinit. Prin legislatură înțeleaptă și prin o politică cuminte, îi stă peste tot în putere să conserveze cifra normală la orice barometru, să o creeze, ori să o restabilească. Materia aceasta întreagă aparține terenului politicii sociale și de regiment, întocmai cum și loialitatea însăși e o noțiune a politicii de regiment. Am atins-o aici pentru aceea, pentru că loialitatea tocmai pe terenul demopoliticii se lovește de un contrar, a cărui reacțiune, în contra ei, aparține aparițiilor celor mai caracteristice și adânc tăetoare ale statului de astăzi. Vedem conflictul acesta în Germania, unde danezii, polonii și francezii reagează în colțurile lor de țară contra statului și sunt și ei atacați din partea statului. Aceeași icoană o vedem în mare în Rusia, în rezistența pe care o manifestă toate popoarele dela graniță față de rusificarea isvorată din ideea de stat. În Finlanda găsim doi factori etnici: svedienii și finlandezii, implicați în certe interne de natură atât de rea, încât certele n'au putut provoca încă la aceste popoare sentimentul primejdiei comune a rusificării. În Belgia aceeași privesc: vla-manii în luptă cu valonii! În Austria apoi e de văzut icoana unei lupte câte odată aproape anarhice, între diferitele grupări de popoare, încât trebuie de multe ori să ne întrebăm, dacă acolo mai are loc loialitatea? Pe când în Ungaria, aparența unității etnice a putut fi susținută numai prin o maghiarizare făcută după sistemul rusesc. Expunerea nu e de loc completă. Avem deci de a face cu o apariție aproape generală.

(Va urma).

Profesorii germani și țarismul.

Poporațiunea din Rusia, muncitorimea și soldații, ar fi dorit foarte mult, ca după răsturnarea țarismului atât de urgisit, pe calea revoluției succese, să se pună capăt războiului. A și intrat după revoluție un fel de amistițiu la frontul rusesc, și rușii au început să fraternizeze cu soldații noștri din tranșeele din apropierea lor. Au venit atunci agitatorii și i-au înspăimântat pe toți cu știrea inventată, că germanii se pregătesc să le invadeze țara, cu scopul, ca se așeze de nou pe țarul în tronul împărațesc. Rușii au pus mâna de nou pe arme și au început ofensiva terminată cu zdrobirea lor și cu alungarea lor din Galiția și Bucovina. Vin acum niște profesori din Germania și bagă și ei groază în poporațiunea din Rusia, cerând într'un memorandum adresat guvernului lor, ca Germania să nu mai facă oferte de pace, ci se stăruie, ca *Rusia se devină monarhie constituțională*. Iată însă ce le răspund acestor profesori confuși ziarul „*Világ*” din Budapesta:

«Sășezeci și șase de profesori germani au scris un memorandum, în care protestează în contra vreunui ofert nou de pace din partea Germaniei și pe lângă altele mai pretind și aceea, ca *Rusia se fie monarhie constituțională*. Nu putem se credem în știrea aceasta, deși în politică toate se pot aștepta dela profesorii germani. Profesorii germani sunt vestiți pe urma confuziunii lor, și în ocupațiunea lor prea încordată așa se vede, că au cam uitat, că în 30 Martie 1917 cancelarul Bethmann-Hollweg a protestat cu indignare chiar și în contra umbrei acelei bănueli, că împăratul german ar voi se pună pe țarul iarăși în tronul seu murdărit cu sânge. Cancelarul a declarat, că nu ne privește de loc cum se întocmește la el acasă poporul rusesc, cu care vrem să trăim în prietenie. Ba chiar și parlamentul ungar a luat poziție, în unanimitate sărbătorească, în contra faptului, ca armele Ungariei constituționale să poată fi folosite fie orișcând pentru restaurarea autocrației rusești. Asupra acestor lucruri ne luăm voe a atrage cu toată stima atențiunea protectorilor germani ai țarului rusesc. Scopurile noastre de război le-a spus cu precizie contele Czernin. Scopul nostru este *pacea*, pe baza înțelegerii, a învoelii, fără anexiuni forțate și fără despăgubiri, și scopul nostru este crearea de astfel de ordine de drept internațională, care se escludă repetarea catastrofelor asemănătoare celei

de acum. Scopul nostru este apărarea Ungariei splendide milenare și asigurarea integrității imperiilor aliate. Armele maghiare nu sunt de căpătat, pentru ca se lupte pentru anexiuni nebune, pentru realizarea visurilor allddeutsch-ilor, cu atât mai puțin, cu cât de nebunia allddeutsch-ilor s'a săturat și dispuștat și poporul german însuși. Pentru un scop atât de murdar și de dispuștat, cum ar fi restabilirea țarismului, armele maghiare nu luptă!»

Părerii bine gândite și bine precisate, de cari va fi bine să țină cont, nu numai profesorii confuși germani, cari în lipsa altei ocupațiuni mai folositoare scriu memorande politice, și toți allddeutsch-ii din Germania, cu dorințe esagerate, ci și alții, mai aproape de noi, cari pe lângă toate asigurările date de repetiteori de cei competenți, că vrem pace fără anexiuni și fără despăgubire, totuși se mai gândesc la mutarea granițelor și la încorporarea de munți și de teritorii bogate, aparținătoare altor țări, cu cari noi va trebui să trăim în bună vecinătate după război, ca înainte de război, ba poate că în și mai intimă prietenie ca înainte de război. Intre state îndușmănite s'a legat doară de multe ori cea mai sinceră alianță. Poate că și acumă tot așa se va întâmpla!

Monarhul și rutenii. După alungarea rușilor din Galiția, probabil că s'au început persecuțiunile în contra rutenilor eliberați din jug rusesc, pe motivul, că vor fi fraternizat cu rușii, sub decursul domniei lor în Galiția. Astfel putem numai să ne explicăm comunicatul apărut în ziarul „*Fremdenblatt*” dela Viena, despre care să știe, că e organul de publicitate al ministrului de externe, și care comunicat sună astfel: «Deputatul Romanczuk, vicepresidentul camerei, a primit dela cancelaria militară de cabinet a Maiestății Sale scrisoarea următoare: La telegrama trimisă de domnul Petrucievici în 30 Iulie, am onoare a vă comunica, cumcă imediat după începerea celei mai nouă ofensive din Galiția, Maiestatea Sa a ordonat, ca cu *poporațiunea din teritoriul recăstăgit să se procedeze cu prevenire*. În 30 Iulie apoi, pe vremea călătoriei Maiestății Sale în Galiția, s'a trimis telegrama următoare comandantului suprem al armatei: Maiestatea Sa imperială și regală a ordonat preagrațios, ca pe teritoriile recucerite ale Galiției și Bucovinei să nu se săvârșească executări pe baza dreptului de război fără ascultare judecătorească și fără sentință, și ca *poporul și de altcum se fie crușat de volnicii ilegale și față de el să se procedeze cu bunăvoință*. La ordin prealalt în viitor sentințele de moarte, aduse în tabără, au se fie înaintate comandamentului suprem al armatei, spre aprobare. Din cele aici comunicate va putea lua cunoștință Magnificența Voastră despre aceea, cât de mult îi zace la inimă preagrațiosului nostru domn bunăstarea poporului. Reichenau, la 1 August 1917». — Și tot din cele aici comunicate vor putea lua cunoștință toate popoarele din monarhie, că Maiestatea Sa, împăratul și Regele Carol, e un adevărat părinte al lor!

Monarhul în Cernăuț. Despre călătoria Maiestății Sale, împăratului și Regelui Carol la Cernăuț, capitala Bucovinei, acum pentru a treiaoră recucerită dela ruși, aflăm în ziarele din capitală amănuntele următoare: Maiestatea Sa a plecat din Viena în 4 August după amiază, și în ziua următoare la amiază a sosit la Bednarov, de unde a plecat cu automobilul la Colomea. Aci l-a așteptat general colonelul Kritek, comandant de armată, care i-a făcut raport amănunțit despre situația dela front. Monarhul a luat cu mare satisfacție la cunoștință comunicările făcute despre situația operativă extraordinară de favorabilă a armatei. Cîna a luat-o Maiestatea Sa în societatea ofițerilor aflători în Colomea, iar în 6 August dimineața a plecat cu automobilul la Cernăuț. La hotarele Bucovinei l'a așteptat guvernorul țării, contele Ezdorff, care s'a reîntors în țară, cu întregul corp al funcționarilor, deodată cu trupele eliberatoare, începându-și numai decăt activitatea. Monarhul s'a interesat de toate dispozițiile luate cu privire la ameliorarea sorții poporațiunii. În Cernăuț Maiestatea Sa a sosit în 6 August la orele 9 dimineața. A fost primit cu sgomotoase aclamări. A luat mai întâi în privire pustiirile sevrșite de ruși la periferii, cu ocașiunea retragerii. La podul ruinat de ruși l-a așteptat general-colonelul Kövess, cu suită mare. Monarhul i-a mulțumit în termeni călduroși pentru succesele avute și l-a înaintat la rang de *mareșal*, pe când generalului de divizie Fabini i-a pus pe pept ordinul leopoldin clasa I. Monarhul și-a făcut apoi intrarea în oraș. A fost în biserică catolică, în cea ortodoxă, unde a ascultat serviciul divin, la casa comunală,

unde l'a bineventat primarul Șandru, apoi în palatul guvernial a luat în primire rapoartele despre situație, și în urmă a plecat din Cernăuț. Marți dimineața, în 7 August nou, a sosit acasă, în Viena.

Banul croat răspunde lui Radici. La vorbirea deputatului din partidul țărănesc Radici, rostită în saborul croat, — pe care am schițat-o în numărul trecut, — a răspuns în ședința proximă a saborului banul croat, Anton Mihailovici, spunând următoarele: «Deputatul Radici s'a ocupat în vorbirea sa și cu politica internă a monarhiei, anume, cu politica Austriei și cu politica comunității de stat din țările de sub coroana Sfântului Ștefan, precum și cu politica externă. Atât în direcția primă, cât și în a doua, tenorul vorbirii a fost acela, că s'a ajuns la limitele, unde puterea de stat trebuie se păsească la mijloc, pentru ași apăra interesele vitale. De aceea eu, ca factorul constituțional, căruia îi este încredințată guvernarea regatului, atât în general, cât și în special, în contra acelei părți a vorbirii deputatului Radici, în care caută se subsape integritatea țărilor de sub coroana Sfântului Ștefan, trebuie se protestez cu toată energia. Eu tocmai din contră, așa cred, că fiecare fiu al Croației trebuie să năzuească într'acolo, ca splendoarea coroanei Sfântului Ștefan se fie ridicată, cu atât mai vârtos, cu cât cu aceasta se încoronează Maiestatea Sa și că rege al regatului croat, slavon și dalmatin. Cu ceeaaltă parte din vorbirea deputatului Radici nu vreau se intru în polemie. Domnul Radici nu e factor atât de important, ca se află aceasta de necesar, deși regret și trebuie se resping cu toată hotărârea, că peste tot se află un astfel de deputat, care vorbește în felul acesta, ceea ce nu e în consonanță, nici cu tradițiile seculare ale națiunii croate, pururea credincioasă, și nici cu adevăratele interese ale monarhiei». — Vorbirea banului croat a fost primită cu aprobări din toate părțile în saborul croat, iar deputatul Radici a răspuns în chestie personală, că n'a vătămat integritatea țărilor de sub coroana Sfântului Ștefan, ci a apelat numai la înțelepciunea maghiarilor, ca se rezolveze ei chestia slavilor de sud, înainte de a fi constrânși să o rezolveze. A pretins și prefinde autonomie pentru frații din Ba-cica și Banat, iar dualismul nu'l voeste.

REVISTĂ POLITICĂ.

Rusia. Noul guvern rusesc, al 3-lea, s'a compus astfel: Prim-ministru și ministru de război și de marină: Kerenski; conducător al ministeriului de război: Savincov; conducător al ministeriului de marină: Lebedev; ministru de finanțe: Necrasov, care înlocuește pe ministrul președinte în absență; conducător al ministeriului de finanțe: profesorul Bernatki; de interne: Axentiev; de externe: Tereșenco; de comerț și industrie: Procopovici; de agricultură: Cernov; de lucrări publice: Vurenev; de aprovizionare: Pieșehonov; de poște și telegraf: Nikitin; de culte: academici-anul Oldenborg; de justiție: Zarudni; pentru siguranța publică: Efremov; controlor de stat: Cococșkin; procurator al sfântului Sinod: Cartășev.

Italia. Despre stările italiene se răspândesc și în Franța fel de fel de știri, care pot să fie foarte adevărate, pe lângă toate desmintirile presei italiene, inspirate de guvernul actual. Se zice anume, că poporul italian este obosit de războire, și că propaganda de pace a socialiștilor câștigă zilnic teren. Guvernul Boselli nu va mai putea rezista multă vreme și va fi înlocuit cu un guvern, care n'are să fie condus în lucrarea sa, de interesele antantei, și care nu se va feri de a încheia pacea separată și favorabilă pentru Italia. Cu cât mai curând, cu atât mai bine.

Germania. Noua listă ministerială cuprinde, — afară de vre-o trei nume cunoscute, — o serie de persoane cu puțin rol politic. A venit la putere un așa zis cabinet de funcționari, de care lumea din Germania este desilusionată, deoarece nu vede

într'insul manifestarea democrației, ci mai mult o biruință a partidului conservator. Adunarea imperială se întrunește în 26 Septemvrie a. c. Atunci se va vedea ce fel de primire o să facă noului guvern și actualului cancelar Michaelis.

*

Primejdie pentru Moldova. Criticii militari francezi își pregătesc publicul la apropiata catastrofă a României.

Unul dintr'înșii, generalul Berthaut, scrie: Dacă Rusia își revine în fire și își îmbunătățește situația politică, retragerea sa, ori și cât ar fi de neplăcută, din punct de vedere al defensivei nu este lucru așa de îngrozitor. Pentru România însemnează, cu toate acestea, o catastrofă. Germanii, ajunși în valea Siretului, amenință aripele armatei române, căreia nu-i va rămânea altceva, decăt să părăsească întreagă Moldova și să se retragă spre Basarabia.

*

Condiții engleze de pace.

Comitetul executiv al partidului muncitorilor din Anglia a compus un memorandum, care a fost înaintat conferenței partidului și în care sunt stabilite astfel condițiile de pace ale muncitorimei engleze:

Restaurarea Poloniei și asigurarea dreptului de dispunere de sine pe seama tuturor popoarelor subjugate, începând dela Alsația și Lorena până în Balcani. Muncitorimea engleză aprobă formula rusească, de a se lega pace fără anexiuni și fără desdaunări. Pretinde însă crearea alianței națiunilor și înființarea judecătorei internaționale. Protestează în contra continuării războiului până la infinit. Cere dela Germania restaurarea Belgiei și despăgubiri pentru Belgia, restaurarea Sârbiei și a Muntenegrului. Problema balcanică să o rezolveze popoarele din Balcani în conferență. Aspirațiunile Italiei să fie recunoscute de juste. Cere egala îndreptățire a evreilor de pretutindenea și crearea unui stat evresc în Palestina. Cere, ca Armenia, Mesopotamia și Arabia să nu se dea îndărăt Turciei. Constantinopolul să devină port liber neutral.

De cerut cere destul muncitorimea engleză, numai să fie cine să-i dea.

Locuri vacante la fundațiuni militare.

Din partea comande militare din loc suntem recercați să publicăm lista ajutoarelor ce sunt de acordat din diferitele fundațiuni militare, administrate din partea ministerului de război ces. și reg. din Viena. De astădată sunt de împărțit:

1. Mai multe ajutoare de câte 320 coroane la an, din fundațiunea jubilară *Ernest Mauthner*, cari se dau văduvelor și orfanilor lipsite de mijloace, soții sau fiice de funcționari militari dela intendatură. Să se alăture: atestat de deced, de naștere și de paupertate, și rugările să se înainteze până la 15 August.

2. Două ajutoare de câte 168 coroane, din fundațiunea maiorului *Bielin*, se dau orfanilor rămași în urma ofițerilor, ori funcționarilor militari, cu rang dela căpitan în jos, chiar și în cazul, dacă pentru a se putea căsători, au eșit din serviciul activ militar. Terminul pentru înaintarea rugărilor e pus pe 1 Octomvrie.

3. Un ajutor lunar de câte 40 coroane se dă din fundațiunea Venzel Sigismund *Morávetz*, până la înaintarea la rang de maior, unui tinăr care se dedică carierei militare și e născut în Kutenberg.

4. Două ajutoare de câte 210 coroane din fundațiunea vicecolonelului Ioan cavalier de *Moerl*. Se dau numai odată, văduvelor de ofițeri din cele patru regimente de vânători imperiali din Tirol, ai căror bărbați au căzut în război, ori în urma vulnerării pe câmpul de luptă. Dacă nu sunt astfel de văduve, ajutoarele se dau și văduvelor de ofițeri, cari au servit în alte regimente ale armatei imp. și reg. Terminul pentru înaintarea petițiilor e 20 August.

5. Un ajutor de 300 coroane din fundațiunea Lorentz cavalier de *Dittrich* se dă numai odată unui ofițer din rezervă, fără mijloace și *vulnerat*. Se cere atestat medical despre vulnerare și atestat de pauperitate. Termenul pentru înaintarea rugării 1 Octomvrie.

6. Trei stipendii de câte 2400 coroane din fundațiunea Dr. Albert *Weber*, se dau studenților vrednici și lipsiți de mijloace de la facultatea juridică din Viena, de lege creștină. Sunt preferiți studenții, cari au fost lăudați pentru purtare bună pe câmpul de război, ori au fost vulnerați, apoi preferiți vor fi și fiii acolora, cari au căzut pe câmpul de luptă. Rugărilor să se înainteze până la 1 Septemvrie.

7. Patru locuri goale se află în institutul de educație pentru fete de militari din Sztarmárnemeti. Se dau fetițelor rămase orfane, ale subofițerilor căzuți în luptă cu dușmanul, ori morți în urma vulnerării lor. Rugărilor sunt a se înainta până la 1 Octomvrie.

8. Un ajutor de 100 coroane la an din fundațiunea văduvei Ana *Strassay*, se dă pe timp cât va cere trebuința, unei orfane fără mijloace, al cărei tată a servit ca ofițer și a căzut în război, ori a murit în urma vulnerării sau a morbului contractat pe câmpul de luptă.

Amănuntele cu privire la toate aceste ajutoare, cari sunt de împărțit, se pot afla la fiecare comandă militară, precum și în ordinațiunea ministrului reg. și imp. de război, numărul 40528/1917, alăturată la numărul 34 din foaia ordinațiunilor (Verordnungsblatt) pentru armata imp. și regească.

Războiul.

9 August n.

Frontul dela *vest*. La gruparea de trupe a moștenitorului de tron Ruprecht, până după amiază raporturi nefavorabile de vedere au împedecat focul mai viu în Flandria. Spre seară a fost iarăși potențată lupta de artilerie, care a ținut și peste noapte și pe unele locuri a fost foarte vehementă. Infanteria nu a atacat. Un detașament englez de recunoaștere a fost bătut. La Artois focul s'a potențat, dar și aici întrerinderi de recunoaștere dușmană au rămas fără succes. La celelalte trupe, activitatea luptei, care pe multe locuri a devenit spre seară mai vie, a rămas între cadrele obicinuie. Frontul dela *ost*. La linia de bătae a principelui bavarez Leopold n'a fost eveniment special. La linia de bătae a arhiducelui Iosif, general-colonel, în Carpați și în localitățile de vest ale Moldovei, am dezvoltat activitate cu succes și în unele sectoare ne-am împins linia mai înainte. Contraatacurile puternice dușmane le-am respins. La gruparea de trupe a mareșalului Mackensen situația a luat dezvoltare favorabilă. Rușii și românii au îndreptat atacuri în masse, cu forțe mari, ca să recucerească terenul pierdut la nord dela Focșani, care eri a fost lărgit în mod însemnat, dar au suferit cea mai grea înfrângere. Numărul prizonierilor face: 50 ofițeri și 3300 soldați. Am luat 17 tunuri, 50 de mitraliere și multe aruncătoare de mine. În părțile de sud ale Bucovinei cavaleria noastră a luat dela ruși, după lupte de mai multe zile, două înălțimi, în direcția spre Gurahomoru. La frontul italian și în Balcani nu a fost nimic deosebit.

10 August n.

Frontul dela *ost*. Gruparea de trupe a mareșalului Mackensen a ocupat la nord dela Focșani, după lupte foarte înverșunate, respingând în repetite rânduri contraatacurile rusești și românești, malul nordic al râului Susita. La frontul arhiducelui Iosif trupe austro-ungare și germane au înaintat pe ambele laturi ale șoselei dela Oltuz spre pozițiile întărite dela Herestreu și dușmanul a fost alungat de pe înălțimile dela sud din comuna aceasta. Am luat 1400 prizonieri și 30 mitraliere. Dușmanul a trebuit să cedeze honvezilor noștri și pozițiile dela Holda, lângă râul Eistritz. În Bucovina am înaintat. La Brody ai noștri au intrat în tranșee rusești de unde au adus 200 prizonieri. La frontul italian soldații noștri au ocupat o poziție dușmană și au făcut 53 de prizonieri, cu un ofițer. Asupra orașului și portului Pola au aruncat aviații dușmani de nou bombe. Stricăciunea e mică. La frontul dela *apus* luptele decurg în mod favorabil pentru germani.

11 August n.

Frontul dela *ost*. La nord dela Focșani rușii și românii au trecut eri după amiază iarăși la atacuri vehemente, dar au fost bătuiți de trupele germane. La pasul dela Oltuz lupta se continuă cu succes. Trupele austro-ungare și germane iau dela dușmanul, care se apără, tranșeele unul după altul și au înaintat până la înălțimile dela Ocna. La frontul italian a fost foc de

artilerie la Isonzo. În Balcani nimic nou. La frontul dela *vest* englezii au atacat eri dimineață cu mai multe divizii, dar fără succes. La început, ce e drept, au intrat pe mai multe locuri în liniile germane, dar prin contraofensivă au fost scoși din ele. Lupta a fost pe unele locuri foarte înverșunată. Spre seară s'au făcut atacuri nouă, cari s'au repetat și azi dimineața, dar au fost respinse. Au atacat și francezii, dar germanii și-au păstrat pozițiile, cu mici excepțiuni. În Champagne germanii au luat dela francezi poziții însemnate și au făcut prizonieri. Mai multe aeroplanе dușmane au fost nimicite.

12 August n.

La nord-vest dela Focșani, frontul dela *ost*, trupele aliate au respins de nou atacurile rusești și românești, făcute în masse, cu scop de desărcinare. În ținutul dela Oltuz încă a atacat dușmanul cu puteri mari, pe unele locuri făcând asalt de câte 12 ori, dar toate atacurile s'au prăbușit înaintea pozițiilor trupelor noastre. S'a distins mai ales reg. 18 de honvezi din Șopron. Pe la Ocna atacurile noastre se fac cu succes. Am ocupat localitățile Grozești și Slanicu. Trupele noastre se apropie de valea Trotușului. În Bucovina mai multe atacuri asupra pozițiilor noastre dela Vama, excutate de ruși, au fost zădărnice. La frontul italian au fost lupte aeriene. Aviatorii noștri au nimicit cinci aeroplanе dușmane. În Balcani situația e neschimbată. La frontul dela *vest* peste zi a fost activitatea luptei mai redusă, dar în spre seară s'a potențat de nou și a ținut noaptea întreagă. Au atacat englezii și francezii, dar au fost respinși de germani. În luptele date în aer asemenea germanii au ramas învingători. La gruparea de trupe a lui Mackensen (în Moldova) s'au făcut prizonieri din 6 August incoace: 130 ofițeri, și 6650 soldați. S'au luat dela dușmani 18 tunuri, 61 mitraliere și mai multe aruncătoare de mine.

NOUTĂȚI.

Guvern de funcționari în Austria. Așa se pare, că ideea formării unui guvern parlamentar în Austria, a fost abandonată de tot, după ce nici cehii, nici polonii, nu s'au aflat îndemnați să contribuie la formarea lui, luând o poziție foarte rezervată în politica internă a Austriei, în speranța, că situația se poate schimba în favorul lor și pentru o astfel de eventualitate nu vreau să-și știe legate mâinile. Ba nici cei din partidul social-creștin n'au voit se între în guvern, deși au promis guvernului totsprijinul posibil. Astfel deci se va forma de nou un guvern de funcționari în Austria, cu intrarea unor oameni noi în guvern în locul acolora, cari nu vreau să mai rămână la conducere.

Distincție. Maiestatea Sa Monarhul a acordat prim-ministrului austriac *Seidler* marea cruce a ordinului Leopold.

Dumineca păcii. Săptămâna trecută s'au ținut în toată *Svedia* adunări sub numirea de *Dumineca păcii*. În capitala Stockholm s'au întrunit aderenții păcii în două mari adunări. În provincie s'au organizat peste două sute de adunări. Servicii divine s'au oficiat în toate bisericile, fiind de față numeroși membri ai corporațiilor diplomatice. La una din aceste întruniri public a cerut arhiepiscopului prezent să intervină în scop ca și statul și biserica să facă pașii necesari în interesul păcii. În multe locuri s'a exprimat simpatia pentru conferința socialistă dela Stockholm.

Cadoul Monarhului. Țăranul Martin Iozsa din Ikrány, în etate de 75 ani, are opt copii și doi gineri, cari luptă la front. Maiestatea Sa Regele Carol, auzind despre aceasta, a trimis bătrânului 500 de coroane și o cruce prețioasă, cu monogramul Monarhului. Cadoul a fost predat cu mari solemnități țăranului Iozsa în prezența întregii populațiuni a comunei, prin prim pretorul cercual.

Călduri mari în America. Se scrie din America, cumcă pe acolo sunt niște călduri de nesuferit. Cad oamenii pe stradă, oboșiți de nădușală și atinși de insolitație. Noaptea o petrec cei mai mulți prin parcuri și prin grădini, pentru că în locuințe nu pot suporta căldura.

Operație rară. Profesorul dela universitatea clujană, Dr. Fr. Veress, a făcut zilele acestea o rară operație. Un soldat turc, care în peninsula Gallipoli beuse apă într-o vale, simțea de atunci incoace greutate în respirație și tușea cu vărsare de sânge. Mult timp nu s'a putut afla cauza boalei, căci plumânile soldatului păreau a fi deplin

sănătoase. În cele din urmă i s'a făcut o operație; cu acest prilej s'a găsit în plumâni o lipitoare vie, lungă de 10 centimetri, și groasă de 1½ cm. Soldatul o înghițișe, când beuse apă din vală. Bolnavul este acum deplin restaurat.

Zahărul Dela Budapesta se vestește, că prețul zahărului are să fie din nou urcat. Dacă avem în vedere bilanțele fabricilor de zahăr, cu profite de milioane, noua scumpire plănuită nu este motivată.

Export de vite. Din Viena se anunță: Până acum se transportau pe lună cam opt mii de vite din Ungaria în Austria. Este probabil că, în urma consfătuirilor mai nouă cu guvernul ungar, numărul acesta se va urca în mod considerabil, și în August și Septemvrie a. c. se vor transporta în Austr a 30 de mii de vite din Ungaria.

Mijloacele de trai pentru poporațiunea sibiană. După comunicat dat de magistratul nostru, locuitorii sibieni, cari nu poartă economie proprie, au să primească, pe timpul dela 16 August până în 15 Septemvrie, bilete de pâne. Se vin de persoană, pe aceste 30 de zile, 9 chilograme de făină de grâu. În aceeaș vreme locuitorii au dreptul să-și cumpere — dar numai dela oraș — cantitatea întreagă de care au trebuință pe un an (adecă până în 15 August 1918), dacă o plătesc cu bani gata, și dacă declară că nu mai au de cerut altă cantitate până în 15 August anul viitor. Cei ce nu-și cumpără provizia întreagă deodată, o pot primi în rate, ca făină sau, prin mijlocirea brutarilor, ca pâne gata.

Advocatul Dr. Ivan, sosit acasă, și-a mutat cancelaria în Sibiu strada Poplăcii (Querqasse.) Nr. 4.

Stare desolată. Ziarul *Neue Züricher Zeitung* scie: Situația în părțile neocupate ale României este insuportabilă și aproape de necrezut. Este imposibil a pune capăt mizeriei. Nu se poate, bunăoară, curăți strada principală din Iași, unde după raportul oficial zac opt mii de cadavre de animale. Bântue tifosul exantematic, frigurile și holera. Lipsesc atât proviziile, cât și medicamentele spre marea desnădăjduire a locuitorilor. În multe ținuturi se distribuie pâne odată pe săptămână. România este astăzi secată de puteri.

† Miți Vili născ. Bologa, după scurte și grele suferințe și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sâmbătă, în 11 August n. 1917, la 4 ore dimineața, în etate de 23 ani și după 6 ani de căsătorie, în Sibiu. Rămășițele pământești ale decedatei s'au ridicat din capela noului cimiter orășenesc și s'au depus spre vecinică odihnă în acelaș cimiter Luni, în 13 August n. 1917 la 3 ore d. a. Fie-i somnul lin!

Pentru pace. Deputatul francez, Pierre *Brison*, înființează o nouă gazetă pacifistă sub titlul *La Vague* (Valul). Numărul prim apare la 15 Septemvrie a. c. Gazeta va sta în serviciul ideii de pace și «va combate pe toți cei ceucid și omoară», — zice *Brison*.

Și chinezii. Președintele republicii chineze a aprobat hotărârea guvernului, care declară în unanimitate război Germaniei și Austro-Ungariei. China, după știri parisienne, va trimite pe câmpul de luptă european două divizii, care au să sosească la primăvară pe teritor francez, pentru a lua parte activă la cea mai apropiată ofenzivă. Afară de aceasta, China va pune la dispoziția antantei numeroase forțe de muncă.

Ajutor japonez. Presa din Franța stăruiește mereu, ca Japonia să trimită armată pe câmpul de luptă rusec, căci retragerea oștirilor Rusiei primejduiește cauza antantei. Japonia are destule vagoane și locomotive, prin urmare transportul de trupe nu întâmpină greutate. Ajutorul Americii, zic francezii, este prea îndepărtat...

Elefantul vândut. Din Breslau se scrie: În grădina zoologică a orașului îngrijitorii au trebuit să împruște pe unul din elefanții care își frânsese un membru al corpului. Un măcelar a luat asupra sa însărcinarea de a vinde carnea de elefant, chilogramul cu 1 marcă 60 finici. Toată carnea s'a desfăcut repede. Cumpărătorii spun, că această carne este excelentă, și friptă și feartă, și că abea se deosebește de carnea de vită.

Sanatorul pentru tuberculoși. Pe seama sanatorului pentru tuberculoși, înființat de cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, s'au făcut următoarele contribuiri: Wilhelm Zach 200 cor. Ricard Nerlinger 10 cor. Henric Bauman 3 cor. Adolf

Kloos 2 cor. Iosif Bácsi 2 cor. Wilhem Feiri 10 cor. Ernest Klein 10 cor. Wilhem Reeschuh 2 c. Frideric Schmückle 1 cor. Henric Wolf 1 cor. Wilhem Müller 200 cor. Victor Drotloff 10 cor. Victor Hess 10 cor. Iosif Bock 10 cor. Frideric Fuhrmann 5 cor. Albert Breinsdörfer 5 cor. Albert Ganther 20 cor. Iohann Kessler 20 cor. Eduard Zimmermann 10 cor. Rudolf Göbbel 20 cor. Fracisc Neuzil 50 cor. Paul Bozsoky 2 cor. La olaltă 603 coroane. Pentru ofrande esprimă sinceră mulțumită: *Direcțiunea.*

În amintirea lubiților răposați. Parohul Ioan *Neagoie* din Strenți, a binevoit a dăru, în memoria vrednicului notar emeritat *Simeon Iancu* din Mohu, cor. 10 la «*Legatul Simion Iancu și soția Maria n. Gavrila pentru ajutorarea copiilor săraci din Mohu, aplicați la meserii*». Neconsolata d-na *Sofia Vasile n. Dorca* văduvă de cancelist financiar, dăruiește cor 6.65 în amintirea fiului său Dr. *Alexandru Vasile*, fost avocat, ear d-na *Maria Olariu n. Munteanu*, soție de învățător în Poplaca, a dăruit 10 cor. în amintirea tatălui său *Ioan Munteanu*, fost proprietar în Turnișor, ambe acestea dăruiri la «*Fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor*». Pentru prinos exprimă sinceră mulțumită: *Vic. Tordășianu*, președintele Reuniunii sodalilor sibieni.

Teatru cinematograf. La *Bioscop Apollo* se dau interesante reprezentații, în fiecare zi. Și anume: în zile de lucru la orele 6½ și 8½ seara; în zile de Dumineci și sărbători la orele 4, 6½ și 8½ seara. *Apollo Bioscopul* se află în Casa Societății (Gesellschaftshaus) din Strada Schewis Nr. 1. — Programa săptămânii cuprinde: Marți în 14 August: *Mica eroină*, dramă în 3 acte; *Ea sau nici una*, comedie în 3 acte. Miercuri și Joi (în 15 și 16 August) *Păcatul*, mare dramă în 4 acte.

Poșta redacției.

Domnului «S». în *Brad* Articolul trimis nu se poate publica. E foarte regretabil însă, că șeful tractual n'a ținut de cuviință a aminti în raportul său cătră sinodul protopopesc despre cel mai însemnat act în viața noastră bisericească: alegerea și instalarea din 1916 a Ex. Sale, I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit.

Domnului I. V. paroh în Criș. Fiți cu puțină răbdare. Bani au sosit, dar cu o întârziere oarecare, și împărțirea chitanțelor încă se va putea face numai cu întârziere, pentru că la cassă lipsesc puterile necesare de muncă; o împrejurare, de care va fi bine să se țină cont de toți cei interesați.

Un sanator pentru tuberculoși

al Cassei de asigurare a muncitorilor din cercul sibian.

Pierderile de oameni, suferite pe urma grozavului război universal, ne silesc să îndeplinim mari probleme.

Legile și conștiința chemării noastre ne îndatorează: să punem în cumpănă pagubele sanitare pricinuite de război, să integrim materialul de oameni, să promovăm puterile de muncă și să luăm neîntârziat toate mijloacele întru a restabili destoinicia de lucru a semenilor noștri.

Conform hotărârii legii, Cassa nu are puțința de a da sprijin acelor membri, cari sunt bolnavi mai mult de 20 săptămâni; — aceasta este, din punct de vedere sanitar și economic, o dureroasă împrejurare, cu atât mai ales că și astăzi trebuie să rămână fără ajutor medical astfel de membri, cari de zeci de ani au contribuit regulat la purtarea cheltuielilor de asigurare a lucrătorilor.

Din această cauză direcțiunea Cassei de asigurare a muncitorilor din cercul sibian a decis în 25 Aprilie a. c., să înființeze în apropierea orașului, la un loc potrivit, un sanator pe seama tuberculoșilor de plumâni, și anume pentru 20-30 de bolnavi.

În scop de a realiza hotărârea aceasta, ne adresăm cătră întreg publicul sibian cu rugarea să ne sprijinească în intenția noastră prin binevoitoare dăruiri de bani.

Orice fel de contribuire se primește cu mulțumită și se chitează în ziare.

Cassa regnicolară în Budapesta (autoritatea noastră superioară) s'a declarat gata să ne pună la dispoziție din fondurile sale o sumă egală cu jumătatea contribuțiilor ce vor intra la cassa cercuală sibiană.

Cassa noastră este convinsă deplin, că onoratul public înțelege însemnătatea scopului, și că nu ne va refuza cunoscutul său ajutor generos.

Dăruirile să se facă, prin mijlocirea cecului alăturat, la cassa de păstrare poștală r. u., sau direct la subsemnata Cassă, Zeughofplatz 5-6.

Nagyszeben, 4 August 1917.

Pentru direcțiunea Cassei de asigurare a muncitorilor din cercul sibian:

Wilhelm Zach,
prezident.

Ricard Nerlinger,
director.

Nr. 5129/917 Epit.

(141) 2—3

Publicațiune.

În urma concluzului consistorului arhidiecezan dat la 18 Aprilie a. c. sub Nr. 1769 Epit., se fixează termen pentru vânzarea în licitațiune publică a casei fundațiunei Mihail Cirlea din Abrud (foaia fund. Nr. 1219 A + Nr. ord. 1 Nr. top. 815/2 Nr. foaiei 80/a) pe ziua de **Mărti 11 Septembrie nou, orele 3 p. m.**

Licitațiunea se va ține în Sibiu, în cancelaria consistorului arhidiecezan, biroul presidial din strada Măcelarilor Nr. 45, parter.

Oferte în scris nu se primesc.

Prețul de strigare e 20,000 coroane; sub acest preț casa nu se vinde. Oferenții trebuie să depună în bani gata 2000 coroane vadiu.

Consistorul își rezervă dreptul a primi ori care din ofertele făcute, eventual a respinge pe toate.

Oferentul, ofertul căruia va fi primit, e dator a plăti întreg prețul de cumpărare în timp de 8 zile dela primirea avizului despre acceptarea ofertului său. Nesatisfăcând acestei îndatoriri, licitația își pierde valoarea și ofertul pierde vadiul depus.

Cheltuielile contractului, intabulării, precum și taxa de transcriere privește pe cumpărător.

Condițiunile amănunțite de vânzare se pot vedea la consistorul arhidiecezan.

Sibiu, la 22 Iulie (4 August) 1917.

Consistorul arhidiecezan.

Publicare de licitațiune.

Pe baza concesiunei avute dela Prea Venerabilul Consistor arhidiecezan, precum și pe baza concesiunei din partea forurilor silvanale, pădurea bisericii gr. or. rom. din Orești și a bisericii gr. cat. din Belioara, aflătoare în hotarul comunei Poșaga de sus (Felsőpodzága) pretura Trăscău, comitatul Turda-Arieș, se vinde prin licitațiune publică. Pădurea sus numită e în partea cea mai mare de stejar, foarte puțin fag.

Prețul strigării e de 5515 coroane și se va da prin contract plus ofertului.

Licitațiunea se va ține în 22 August n. la orele 10 a. m., la cancelaria comunală din Poșaga de sus.

Cei ce vor lua parte la licitațiune, au să depună vadiu de 520 coroane.

Deslușiri mai detaiate se pot afla la oficiul parohial din Orești, la oficiul silvanal din Turda și la oficiul silvanal din Câmpeni în orele oficioase.

Ofertele închise nu se iau în considerare.

Poșaga-de-sus (Orești), la 22 Iulie n. 1917.

Ioan German m. p.,
1—3 (147) preot gr.-or. rom.

Nr. 278/917.

(148) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător în comuna **Orăștioara-de-jos** (Alsóvárosfő), tractul protopresbiterial al Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1200 coroane, și anume: 400 coroane dela comuna bisericească, iar restul de 800 coroane dela stat.

Grădină, cvartir și lemne în natura. Învățătorul ales este obligat, pe lângă prevederea instrucțiunii cu elevii de toate zilele, a-i conduce la biserică spre a cânta răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post, vor avea a prezenta rugărilor lor provăzute cu documentele recerute la oficiul protopresbiterial din Orăștie-Szászváros, iar concu-

renții să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-și arăta aptitudinea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Orăștioara-de-jos, la 22 Iulie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Orăștie în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 330/1917.

(145) 1—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela școalele conf. ort. rom. din comunele mai jos însemnate, tractul protopresbiterial al Mercurei, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

1. **Ludoșul mare**, salar 600 coroane dela biserică și restul dela stat, relut de cvartir 50 cor., de grădină 20 cor.

2. **Rod**, salar 1200 cor. dela biserică, cvartir în natură respective relutul legal, de grădină 20 cor.

3. **Spring**, salar 650 cor. dela biserică, restul se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. La caz că statul nu ar da întregirea legală, nou alesul învățător nu-și poate formula drept decât asupra celor 650 cor. dela biserică prin reparție. — De cvartir se va îngriji biserică, grădină 1/4 jug. Teologii și cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați. Cel-ce ar forma cor bisericesc, poate reflecta la o remunerație de 50 cor.

4. **Tau**, salar 800 cor. dela popor, restul se va cere dela stat; dar la caz să nu succedă întregirea legală, biserică nu se obligă la mai mult. Cvartir în natură și lemnele de foc necesare.

5. **Păuca**, salar 600 cor. din repartitie și restul se va cere dela stat neobligându-se comuna a solvi în caz de nesucces. Cvartir și grădină în natură.

6. **Broșteni**, salar 600 cor. dela popor, restul se va cere dela stat, iar dacă cererea n'ar avea rezultat, parohia nu se obligă a-l întregi după lege.

Cei aleși în aceste posturi sunt datori a ținea strană lângă cantori atât la utrenie, cât și la liturgie dând răspunsurile liturgice cu copiii de școală sau cu adulții.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se adreseze oficiului protopopesic în Szerdahely — Mercurea — în termenul indicat mai sus, având concurenții a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești, dar fiind, că dacă nu se vor prezenta, nu vor fi luați în combinațiune.

Mercurea, la 23 Iulie 1917.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Mercurea, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Avr. S. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 314/1917 prot.

(144) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala elem. gr. or. română din **Hașfalau** (Hejjasfalva) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele:

1. Salar de 1200 coroane.

2. Cvartir corăspunzător în edificiul școalei.

3. Un pătrar de jug. grădină.

Învățătorul ales este obligat a prevedea instrucțiunea elevilor de toate zilele și a celor de repetițiune, a conduce în Dumineci și sărbători elevii la biserică și a cânta la sfânta liturgie.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterial, și înainte de alegere a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta aptitudinea în cântări.

Sighișoara (Segesvár) 22 Iulie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 266/1917.

(146) 1—3

190/1917.

(140) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr. or. română din comuna **Peleş**, protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar de 1200 coroane, din cari 600 cor. dela popor, iar restul din ajutorul dela stat votat deja, și cvartir în natură.

Învățătorul ales e dator a prevedea învățământul și în școala de repetiție, a conduce în Dumineci și sărbători elevii la biserică, și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții își vor înainta rugărilor instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și să se prezente în vre-o Duminecă ori sărbătoare la biserică pentru a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, 24 Iulie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Câmpenilor în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopresbiter adm.

Caut spre închiriere o **cârciumă** și **prăvălie** bisericească sau comunală, provăzute cu licență și cu rechi-zitele necesare, în o comună românească, în a căror posesiune să pot intra cel mai târziu în 1 Octomvrie 1917 n. Rog pe d-nii preoți și învățători sau primari, a-mi aduce la cunoștință, și a-mi da informațiile necesare, în scris și recomandat; spe-sele le voi restitui și voi fi recunoșcător.

Ioan L. Tocaciu,
neguțator român (de 31 ani, necăsătorit).
Galaczfalva, u. p. Dipse
(142) 2—3 Beszterce-Naszód megye.

IOAN I. KEIL, Sibiu,

comisionar al «Societății pe acții pentru cumpărarea de produse în război», cumpără cu prețurile cele mai urcate

tot felul de bucate

cu vagonul, sau în cantități mai mici, dela orice stațiune a căilor ferate din întreaga țară, și caută ca mijlocitori reprezentanți de încredere, pe lângă proviziuni corăspunzătoare. (126) 5—12

A apărut și se află de vânzare la
Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

! ! Zugrav ! !

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința Onoratului public, că după o praxă de mai mulți ani devenind măestru, primesc tot felul de lucrări de zugrăvit, pe cari le execut după cele mai nouă modele, precum și lucrări la *pictarea de biserici*.

Când aduc aceasta la cunoștința Onoratului public, îl rog totodată pentru binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

Nicolae Dumitru
Sibiu, Kempelgasse Nr. 22.

2-3 (138)

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, în parohia de **clasa I. G. Hodac**, protopresbiteratul Reghinului, — după prin decisiul Preaven. Consistor Arhidiecezan din 1 Iunie a. c. Nr. 3254 Bis. s'a înscușinat sistemizarea acestui post, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt: una a treia parte din venitele parohiale, conform concluzului sinodului parohial din 7/20 Mai a. c.

Cererile de concurs, instruite cu documentele cerute de dispozițiunile cuprinse în «Statutul organic» și în «Regulamentul pentru parohii», să se aștearnă în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiterial în Reghinul săsesc (Szászregén).

Reghin, 9/22 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr. or. rom. al Reghinului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma,
protopop.

A apărut și se află de vânzare la
: : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bancilor Române“
Nr. 21—22.

Curs elementar

de

Stenografie românească

după

sistemul stenotachigrafic

de

Vasile Vlaicu,

matematicul „Băncii gen. de asigurare“, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,
protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare
la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 2:50 cor. + porto 20 bani.